



Modernitzar la cultura pública: entre la burocràcia i el valor públic

Published by [Interacció](#) [1] on 30/06/2014 - 12:18 | Last modification: 01/06/2026 - 15:34

Llegit avui, l'article continua interpel·lant moltes tensions actuals de les polítiques culturals locals: la dependència estructural de les subvencions, la dificultat de combinar autonomia i control públic, la manca d'indicadors compartits sobre retorn social o la distància entre discurs innovador i pràctiques administratives reals. També posa sobre la taula una qüestió encara molt present: fins a quin punt els equipaments culturals continuen funcionant amb estructures pensades per a una altra etapa històrica. (n. de l'e., 2026)

La modernització dels equipaments culturals no és només una qüestió de reduir despesa o captar més patrocinis. Aquest és el punt central de l'article de Juan Arturo Rubio Arostegui i Joaquim Rius Ulldemolins, publicat el 2012 en plena crisi econòmica i en un moment en què moltes administracions començaven a qüestionar la sostenibilitat dels grans equipaments culturals. El text planteja una idea que continua sent molt vigent: el problema no és únicament financer. El problema és també de model institucional, de governança i de definició de la missió pública dels equipaments culturals.

Els autors parteixen d'un diagnòstic contundent. Durant dues dècades, Espanya havia construït equipaments culturals sense una planificació suficient i amb una forta dependència dels pressupostos públics. La crisi iniciada el 2007 posa en evidència les fragilitats d'aquest model: estructures rígides, costos fixes elevats i poca capacitat d'adaptació. En aquest context, l'article defensa que no n'hi ha prou amb aplicar retallades o exigir més autofinançament. El que cal és una transformació profunda de la gestió pública cultural.

El text introdueix tres conceptes clau: agencialització, contractualització i avaluació per resultats. És a dir, dotar els equipaments de més autonomia de gestió, establir relacions basades en contractes programa amb objectius clars i substituir el control burocràtic per una avaluació centrada en resultats i impactes socials. Aquesta transformació s'emmarca en les reformes de la Nova Gestió Pública impulsades a Europa des dels anys noranta.

Els equipaments culturals no només gestionen activitat artística. Gestionen estructures, recursos, públics i expectatives polítiques sobre el seu impacte social.

Una de les aportacions més rellevants de l'article és la comparació entre diferents models europeus. Anglaterra apareix com el cas més avançat en la modernització de la gestió cultural. Els grans equipaments culturals britànics disposen d'una autonomia elevada, acords de finançament plurianuals i sistemes d'avaluació basats en qualitat artística, eficiència i impacte social. Aquest model ha permès assolir nivells d'autofinançament molt superiors als del context francès o espanyol.

França, en canvi, representa una modernització més parcial i tensionada. Tot i haver incorporat contractes programa i instruments de direcció estratègica, el pes de la tradició administrativa i de la gestió directa continua limitant la transformació real dels equipaments culturals.

El contrast entre Catalunya i Madrid és probablement el nucli més interessant del text. Els autors mostren com els dos territoris expressen models culturals i administratius molt diferents. Madrid manté una estructura fortament centralitzada i basada en la tutela directa de les institucions culturals. Els grans equipaments continuen funcionant majoritàriament dins el paradigma de l'administració tradicional, amb poca autonomia i escassa cultura d'avaluació.

Catalunya, en canvi, havia iniciat durant els anys 2000 un procés més clar d'introducció dels contractes programa i de modernització de la governança cultural. Aquest procés es veu afavorit per una realitat institucional més híbrida, amb equipaments nascuts de la societat civil, consorcis entre administracions i una cultura política més



oberta a la negociació multinivell. Tot i això, els autors també assenyalen les limitacions d'aquest model: seguiment feble dels objectius, resistències institucionals i dificultats per consolidar una cultura real d'avaluació.

El text és especialment valuós perquè evita una lectura simplista de la modernització. Els autors no defensen convertir els equipaments culturals en empreses orientades exclusivament a la rendibilitat. De fet, alerten explícitament que una modernització mal plantejada podria degradar la funció pública de la cultura. El debat de fons no és només econòmic. És polític. El que està en joc és la redefinició mateixa de la missió dels equipaments culturals: passar d'institucions centrades només en la producció artística per a minories a institucions capaces de generar valor públic i impacte social ampli.

Referència

Rubio Arostegui, J. A., i Rius Ulldemolins, J. (2012). *La modernización de la gestión pública de la cultura. Análisis comparado del caso de los equipamientos culturales de las comunidades autónomas de Cataluña y Madrid*. *Gestión y Análisis de Políticas Públicas*, 8, 11–34.

[Text complet \(pdf\)](#) [2]

Categories: Publicacions acadèmiques

Categories: Recursos i publicacions

Tags: governança cultural

Tags: equipaments culturals

Tags: valor públic de la cultura

Tags: gestió cultural

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2014/modernitzar-cultura-publica>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/e140126.pdf>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/5170>